

QANU
JAARVERSLAG
2011

COLOFON

Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
Catharijnesingel 56
Postbus 8035
3503 RA UTRECHT

T 030 230 31 00
F 030 230 31 29
E info@qanu.nl
I www.qanu.nl

© 2012 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUD

Voorwoord	5
1. Missie, profiel en werkzaamheden van QANU	7
1.1. Missie.....	7
1.2. Profiel en organisatie.....	7
1.3. De plaats van QANU in het stelsel van externe kwaliteitszorg.....	8
1.4. Aanpak en werkwijze.....	8
2. Ontwikkelingen in 2011	11
2.1. Invoering nieuw accreditatiestelsel in Nederland.....	11
2.2. QANU benoemd tot ‘full member’ van ENQA.....	12
2.3. Uitgevoerde onderwijsvisitaties en onderzoeksbeoordelingen.....	12
2.4. Overige werkzaamheden binnen Nederland.....	13
2.5. Internationale activiteiten.....	13
3. Bestuursactiviteiten	15
3.1. Vergaderingen van het bestuur.....	15
3.2. Bezoeken aan de Colleges van Bestuur van de universiteiten in Nederland.....	15
4. Onderwijsvisitaties	17
4.1. Algemeen.....	17
4.2. Embedded Systems 3TU.....	17
4.3. Elektrotechniek 3TU.....	17
4.4. Rechtsgeleerdheid.....	17
4.5. International Development Studies, Universiteit van Amsterdam.....	20
4.6. Technische Innovatiewetenschappen, Technische Universiteit Eindhoven.....	20
4.7. Risicomanagement, Universiteit Twente.....	20
4.8. Bestuurskunde.....	20
4.9. Executive Master of Finance and Control.....	21
4.10. Philosophy of Science, Technology and Society, Universiteit Twente.....	22
4.11. Sustainable Energy Technology 3TU.....	22
4.12. Technical Medicine, Universiteit Twente.....	22
4.13. Klinische Gezondheidswetenschappen, Universiteit Utrecht.....	22
4.14. Development Studies, Erasmus Universiteit Rotterdam.....	22
4.15. Public Health, Universiteit Maastricht.....	22
4.16. International Relations and Diplomacy, Universiteit Leiden.....	22
5. State of the Art-rapporten	23
5.1. Algemeen.....	23
5.2. Elektrotechniek.....	23
6. Onderzoeksbeoordelingen	25
6.1. Algemeen.....	25
6.2. Sanquin Donor Studies.....	25
6.3. Evaluatie kenniscentrum IEP (HRO).....	25
6.4. Technology, Management, Policy and Industrial Engineering.....	25
6.5. Institute for Innovation and Governance studies.....	26
6.6. Utrecht Institute for Pharmaceutical Sciences (UIPS).....	26

6.7. Industrial Design Engineering, Universiteit Twente en Technische Universiteit Eindhoven	26
6.8. Astronomy	26
7. Overige werkzaamheden en diensten.....	27
7.1. Algemeen	27
7.2. Beoordeling exameninstututen financiële dienstverlening.....	27
7.3. Audits huisartsopleidingen	27
7.4. Tempus-project in samenwerking met Armenie en Georgië	27
7.5. Duisenberg School of Finance	27
7.6. NKCO: evaluatie mentorensysteem, Christelijk Gymnasium Utrecht.....	28
7.7. Midterm reviews Faculteit Geesteswetenschappen, Universiteit Leiden	28
7.8. Voorbereiding toets nieuwe opleiding en advies en ondersteuning bij proefvisitatie, Universiteit van de Nederlandse Antillen	28
7.9. Trainingen en workshops ter voorbereiding op het schrijven van een zelfevaluatie-rapport	28
7.10. Ondersteuning bij de voorbereiding op de instellingstoets, Wageningen Universiteit.....	28
8. Jaarrekening	31
8.1 Algemeen	31
8.2 Balans per 31 december 2011	31
8.3 Winst- en verliesrekening over 2011	32
BIJLAGEN.....	33
Bijlage 1: Samenstelling van het bestuur	35
Bijlage 2: Medewerkers in 2011	37
Bijlage 3: Samenstelling onderwijs- en onderzoeksvisitatiecommissies.....	43
Bijlage 4: Lijst met afkortingen.....	51

VOORWOORD

Dit is het achtste jaarverslag van de Stichting Quality Assurance Netherlands Universities (QANU). QANU is een *quality assurance agency* die voornamelijk actief is binnen het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in Nederland. QANU is op 3 februari 2004 opgericht als een verzelfstandiging van de afdeling Kwaliteitszorg van de Vereniging van universiteiten (VSNU).

Ook in het huidige verslagjaar heeft QANU een groot aantal beoordelingen van wetenschappelijke opleidingen en onderzoeksprogramma's uitgevoerd. Aldus is haar positie als de belangrijkste *quality assurance agency* voor de universiteiten in Nederland bestendigd. QANU heeft haar activiteiten in sectoren buiten het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek gecontinueerd en voor universiteiten ook andere werkzaamheden uitgevoerd die gerelateerd zijn aan QANU's kerncompetenties op het gebied van de externe kwaliteitszorg. De omvang van het personeelsbestand is, in vergelijking met het vorige verslagjaar, wederom licht toegenomen. Dit jaarverslag bevat korte *curricula vitae* van de bestuursleden en van de medewerkers van QANU.

Het jaar 2011 stond voor QANU voor een belangrijk deel in het teken van de invoering van het nieuwe accreditatiestelsel in Nederland. In dit nieuwe stelsel kunnen instellingen een instellingstoets kwaliteitszorg aanvragen. De opleidingen van de instellingen die zo'n toets hebben aangevraagd, kunnen vervolgens worden beoordeeld op basis van het Beoordelingskader voor een beperkte opleidingsbeoordeling. De doelstellingen van het nieuwe stelsel kwamen al snel onder druk te staan door problemen in het hoger beroepsonderwijs (de 'inHolland-affaire') en de maatschappelijke en politieke consequenties daarvan. De problemen zijn tot op heden voorbijgegaan aan het wetenschappelijk onderwijs, maar de aanscherping van bijvoorbeeld de regels voor het beoordelen van afstudeerscripties gelden voor het gehele hoger onderwijs, en dus ook voor de visitaties die QANU uitvoert. Mede door deze ontwikkelingen is QANU er niet in geslaagd om de bezuinigingsdoelstelling van het nieuwe stelsel in de praktijk te realiseren.

Op 26 september 2011 ontving QANU het bericht dat het bestuur van ENQA (de European Association for Quality Assurance in Higher Education) op 9 september heeft besloten om de aanvraag van QANU voor een volledig lidmaatschap te honoreren. QANU is sinds 9 september 2011 dus 'full member' van ENQA. QANU is de enige Nederlandse *quality assurance agency* die voldoet aan de European Standards and Guidelines van ENQA en naast de NVAO het enige Nederlandse ENQA-lid.

QANU is een stichting zonder winstoogmerk, maar ook een organisatie die een gezonde financiële meerjarenbasis moet hebben. QANU heeft het verslagjaar 2011 afgesloten met een aanzienlijk negatief resultaat, dat kon worden opgevangen met middelen uit de bedrijfsreserve. QANU streeft ernaar het jaar 2012 weer met een positief bedrijfsresultaat af te sluiten en de bedrijfsreserve daarmee te versterken.

Het bestuur van QANU is de instellingen en organisaties waarvoor QANU visitaties heeft kunnen uitvoeren, erkentelijk voor het gegeven vertrouwen. Het spreekt zijn waardering en dank uit aan de directie en de overige medewerkers voor hun grote inzet en getoonde deskundigheid.

Het QANU-bestuur,
drs. J.G.F. Veldhuis
voorzitter

1. MISSIE, PROFIEL EN WERKZAAMHEDEN VAN QANU

1.1. Missie

QANU voert in opdracht van universiteiten in Nederland werkzaamheden uit op het gebied van de externe kwaliteitszorg in het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek: QANU organiseert en coördineert beoordelingen van wetenschappelijke opleidingen en onderzoeksprogramma's op basis van formele kaders die zijn vastgesteld door daartoe bevoegde instanties. QANU werkt met commissies van *peers*, vakgenoten die bij uitstek in staat zijn om een inhoudelijk oordeel over een opleiding of een onderzoeksprogramma te geven. QANU vindt zowel de verantwoordings- als de verbeterfunctie van het stelsel van externe kwaliteitszorg van belang en levert inhoudelijk gemotiveerde oordelen om opleidingen en onderzoeksinstituten in staat te stellen om verdere verbeteringen door te voeren. QANU beoordeelt bij voorkeur clusters van opleidingen of onderzoeksprogramma's. Hierdoor bieden de beoordelingen van QANU de mogelijkheid om een opleiding of een onderzoeksprogramma binnen een groter geheel te plaatsen en om voorbeelden van *best practice* te benoemen. QANU is een onafhankelijke organisatie die voldoet aan de eisen met betrekking tot onafhankelijkheid en integriteit, zowel op landelijk als op Europees en internationaal niveau. QANU heeft, op basis van haar ervaring en expertise, een eigen rol en een eigen positie binnen het stelsel van externe kwaliteitszorg in het hoger onderwijs in Nederland. QANU levert door haar werkzaamheden een bijdrage aan het bewaken en het verbeteren van de kwaliteit van het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in Nederland en daarbuiten.

QANU beschikt over ervaring en expertise die niet alleen nuttig en relevant is voor het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in Nederland. QANU streeft ernaar haar expertise ook in te zetten in Europese en internationale projecten en samenwerkingsverbanden en in aan het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek verwante sectoren dan, zoals voortgezette academische beroepsopleidingen, het hoger beroepsonderwijs en het voortgezet onderwijs.

1.2. Profiel en organisatie

QANU is een onafhankelijke stichting met een bestuur, een directeur, een kleine ondersteunende staf, een kern van vaste projectleiders en een netwerk van freelance projectleiders.

Het QANU-bestuur, bestaande uit ervaren bestuurders die hun sporen hebben verdiend in de wereld van het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek, draagt de eindverantwoordelijkheid voor de projecten en werkzaamheden die door QANU worden uitgevoerd. Het vertegenwoordigt QANU als organisatie.

Het QANU-bestuur heeft een deel van zijn taken en verantwoordelijkheden gedelegeerd aan de directeur van QANU. Deze is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de organisatie, voor het bewaken van de voortgang van de projecten en voor andere werkzaamheden die QANU uitvoert. De directeur is ook verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitvoeren van het personeelsbeleid, voor het werven van medewerkers en voor alle relevante financiële aangelegenheden. De directeur vormt samen met de plaatsvervangend directeur en de coördinator bedrijfsvoering het Managementteam (MT) van QANU.

QANU's projectleiders zijn verantwoordelijk voor de voortgang en de resultaten van specifieke projecten. Zij initiëren en coördineren beoordelingen van wetenschappelijke opleidingen en onderzoeksprogramma's, bewaken de voortgang van die beoordelingen, ondersteunen de

commissies die de beoordelingen uitvoeren en schrijven de rapporten waarin de bevindingen van de commissies zijn vastgelegd.

QANU beschikt over een kleine kern van projectleiders met een vaste aanstelling. QANU doet daarnaast in drukke periodes regelmatig een beroep op freelance projectleiders, die een visitatiecommissie tijdens een bezoek aan een instelling ondersteunen en een rapport schrijven over de bevindingen van de commissie.

Het secretariaat van QANU ondersteunt het bestuur, de directeur en de projectleiders in hun werkzaamheden.

1.3. De plaats van QANU in het stelsel van externe kwaliteitszorg

QANU is in 2004 als zelfstandige organisatie ontstaan, maar staat in een traditie die teruggaat tot het einde van de jaren tachtig van de vorige eeuw, toen de gezamenlijke universiteiten het initiatief namen tot het invoeren van een systeem voor de beoordeling van de kwaliteit van hun onderwijs en onderzoek door middel van visitaties. Die visitaties werden uitgevoerd door commissies van *peers* uit de desbetreffende vakgebieden, die hun bevindingen rapporteerden aan de universiteiten. De opleidingen en onderzoeksprogramma's werden gevisiteerd op basis van door de Vereniging van Universiteiten (VSNU) vastgestelde protocollen en roosters.

In juni 2002 aanvaardde het Nederlandse parlement de wet die voorziet in de invoering van accreditatie in het hoger onderwijs. Accreditatie is, volgens de wet, 'het keurmerk dat tot uitdrukking brengt dat de kwaliteit van een opleiding positief is beoordeeld'. De wetgever was van oordeel dat visitaties niet langer door koepelorganisaties als de VSNU en de hbo-raad konden worden uitgevoerd, omdat deze niet onafhankelijk zijn van de te visiteren instellingen. Het Algemeen Bestuur van de VSNU besloot daarop om de Afdeling Kwaliteitszorg van de VSNU te verzelfstandigen tot de stichting Quality Assurance Netherlands Universities (QANU). Deze werd op 3 februari 2004 opgericht. Omdat zij voldeed aan de eisen van onafhankelijkheid, kon zij de werkzaamheden van de voormalige afdeling Kwaliteitszorg voortzetten.

In 2010 nam het Nederlandse parlement een voorstel aan om het accreditatiestelsel op verschillende punten aan te passen. De belangrijkste elementen van dit nieuwe stelsel zijn de instellingstoets kwaliteitszorg en de opleidingsbeoordeling. De opleidingen van instellingen die met goed gevolg een instellingstoets hebben afgerond, worden beoordeeld op basis van een kader voor een beperkte opleidingsbeoordeling. Een andere belangrijke aanpassing (door QANU al bepleit sinds 2004) is de invoering van een formele herstelperiode: de NVAO heeft de bevoegdheid om een opleiding die niet voldoet aan de eisen voor accreditatie de gelegenheid te geven om zich op basis van een verbeterplan alsnog te kwalificeren voor accreditatie. De formele status van VBI's, zoals QANU, is sinds januari 2011 door de aanpassing van het accreditatiestelsel gewijzigd: instellingen van hoger onderwijs zijn na het in werking treden van het aangepaste accreditatiestelsel niet langer verplicht een externe organisatie in te schakelen voor de beoordeling van hun opleidingen. In de praktijk hebben de Nederlandse universiteiten ook in 2011 voor het overgrote deel van hun onderwijsvisitaties een beroep gedaan op QANU.

1.4. Aanpak en werkwijze

De aanpak en de werkwijze die QANU als *quality assurance agency* hanteert, vloeien voort uit de hierboven, onder 1.1., geformuleerde missie van QANU.

In overeenstemming met de missie voert QANU in de eerste plaats beoordelingen uit van wetenschappelijke bachelor- en masteropleidingen en van onderzoeksinstituten en -programma's. QANU werkt voor die beoordelingen met commissies van *peers*, onafhankelijke wetenschappers, die zijn geselecteerd op basis van hun inhoudelijke deskundigheid, hun reputatie en hun gezag in het desbetreffende wetenschappelijke domein. De meeste wetenschappers komen uit Nederland, maar QANU doet vaak een beroep op Vlaamse wetenschappers, en, waar zinvol en/of nodig, ook op wetenschappers uit andere landen (vooral het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Frankrijk, de Scandinavische landen en de Verenigde Staten), al dan niet met een Nederlandse achtergrond.

QANU stelt ter ondersteuning van de commissies projectleiders beschikbaar die fungeren als procescoördinator en secretaris. De meeste projectleiders van QANU hebben in het verleden aan een universiteit gewerkt en zijn vertrouwd met de academische en wetenschappelijke mores. Alle projectleiders hebben ruime ervaring met het beoordelen van wetenschappelijke opleidingen en onderzoeksprogramma's.

Zoals hierboven al werd vermeld, streeft QANU er bij haar onderwijsvisitaties naar om, in lijn met het beleid van de gezamenlijke universiteiten (verenigd in de VSNU) en van de overheid, gelijksoortige opleidingen gezamenlijk te beoordelen ('clusterbeoordeling'). Deze aanpak bevordert de onderlinge vergelijkbaarheid van de beoordelingen en biedt de mogelijkheid om 'best practices' te identificeren.

QANU volgt bij de beoordeling van bachelor- en masteropleidingen de beoordelingskaders van de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO). QANU baseert zich bij de beoordeling van onderzoeksinstituten en -programma's op het *Standard Evaluation Protocol 2009-2015. Protocol for Research Assessments* (2010, geactualiseerde versie), opgesteld door de VSNU, de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

2. ONTWIKKELINGEN IN 2011

2.1. Invoering nieuw accreditatiestelsel in Nederland

Op 1 januari 2011 werd het nieuwe accreditatiestelsel in Nederland formeel van kracht. Dit stelsel kent twee belangrijke elementen: de instellingstoets kwaliteitszorg en de opleidingsbeoordeling. De opleidingen van instellingen die met goed gevolg een instellingstoets hebben doorlopen, worden vanaf 2011 beoordeeld op basis van het beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling. Voor de beoordeling van opleidingen van instellingen die geen instellingstoets hebben aangevraagd of niet voor die toets zijn geslaagd, wordt gebruik gemaakt van het beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling. Omdat alle universiteiten in Nederland de instellingstoets hebben aangevraagd, is QANU in de loop van 2011 steeds meer beperkte opleidingsbeoordelingen gaan uitvoeren.

Het beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling besteedt slechts in beperkte mate aandacht aan aspecten van een opleiding die op facultair of universitair niveau georganiseerd zijn, zoals het systeem voor interne kwaliteitszorg of het personeelsbeleid. De nadruk ligt op de inhoudelijke aspecten van een opleiding, de eindkwalificaties, de onderwijsleeromgeving, de toetsing en beoordeling en het gerealiseerd niveau.

Een andere belangrijke aanpassing van het stelsel (door QANU bepleit sinds 2004) is de invoering van een herstelperiode. Het effect hiervan is dat een visitatiecommissie tot het oordeel kan komen dat een opleiding niet aan de eisen voor accreditatie voldoet zonder dat dat onmiddellijk leidt tot verlies van accreditatie. Als een visitatiecommissie vindt dat een opleiding op korte termijn in staat is verbetermaatregelen te nemen die ertoe leiden dat zij alsnog voldoet aan de eisen voor accreditatie, kan de commissie de NVAO adviseren een herstelperiode toe te kennen. Het besluit over het toekennen van een herstelperiode wordt genomen door de NVAO.

In het nieuwe accreditatiestelsel zijn instellingen niet langer verplicht om een externe organisatie in te schakelen voor de beoordeling van een opleiding. Zij kunnen de beoordeling zelf organiseren en zelf een commissie samenstellen en een secretaris aanzoeken. De leden van een visitatiecommissie en de secretaris van een commissie moeten wel onafhankelijk zijn. In alle gevallen moet de NVAO instemmen met de samenstelling van de commissie. Hoewel de plaats van QANU in het systeem van externe kwaliteitszorg door de invoering van het nieuwe stelsel fundamenteel is veranderd, is de praktijk van de onderwijsvisitaties niet ingrijpend gewijzigd. Universiteiten blijven voor het overgrote deel van hun visitaties een beroep doen op QANU en vragen QANU in de meeste gevallen ook om namens hen de visitatiecommissies samen te stellen.

Eén van de belangrijkste doelstellingen voor het nieuwe accreditatiestelsel is een reductie van de kosten en de administratieve lastendruk. De NVAO heeft deze doelstelling normatief geconcretiseerd: de reductie zou een omvang van 25% moeten hebben. QANU heeft met het oog hierop een nieuw begrotingsmodel ontwikkeld dat leidde tot een reductie van de kosten voor de inzet van QANU-medewerkers van 20 tot 25%. In de loop van 2011 werd duidelijk dat dit nieuwe begrotingsmodel niet gehandhaafd kon worden omdat de feitelijke inzet van QANU-medewerkers groter was dan voorzien. De redenen dat het niet mogelijk was om de beoogde reductie te realiseren zijn onder meer gelegen in het feit dat de lengte van bezoeken niet kon worden teruggebracht, dat de omvang van de rapporten niet wezenlijk verschilt van die in het 'oude' accreditatiestelsel, dat de procedure voor de samenstelling van visitatiecommissies eerder ingewikkelder dan eenvoudiger is geworden, dat de NVAO aanvullende richtlijnen heeft opgesteld voor het beoordelen van afstudeerwerken en dat de NVAO regelmatig aanvullende

vragen stelt en aanvullende informatie opvraagt. De problemen in het hbo die in het voorjaar van 2011 aan het licht kwamen hebben geleid tot een sterk toegenomen politieke en maatschappelijke aandacht voor de kwaliteit van het hoger onderwijs in het algemeen en de werkzaamheden van organisaties als NVAO en QANU in het bijzonder.

De politieke en maatschappelijke aandacht voor kwaliteitszorg in het hoger onderwijs zal op korte termijn leiden tot een aanpassing van het accreditatiestelsel dat sinds 1 januari 2011 van kracht is. Tegen het einde van het verslagjaar werd de eerste versie van een wetsvoorstel verspreid dat beoogt het accreditatiestelsel op verschillende punten te wijzigen.

2.2. QANU benoemd tot ‘full member’ van ENQA

QANU is in oktober 2010 gevisiteerd door een panel dat was ingesteld door ENQA, de European Association for Quality Assurance in Higher Education. Het panel bestond uit:

- ▶ Jürgen Kohler, Chair of Civil Law and Litigation, University of Greifswald, Germany, voorzitter;
- ▶ Karen Jones, Review Manager, Irish Universities Quality Board, Ireland, secretaris;
- ▶ Eric Lindesjö, Senior Adviser, Swedish National Agency for Higher Education, Sweden;
- ▶ Henrik Toft Jensen, Rector, Roskilde University, Denmark;
- ▶ Bartłomiej Banaszak, President, Students’ Parliament of the Republic of Poland.

Het bestuur van ENQA heeft op 9 september 2011 besloten om de aanvraag van QANU voor een volledig lidmaatschap te honoreren. QANU is naast de NVAO het enige Nederlandse lid van ENQA en dus de enige Nederlandse *quality assurance agency* die formeel voldoet aan de European Standards and Guidelines van ENQA. ENQA vraagt QANU om aandacht te geven aan de aanbevelingen van het panel, die betrekking hebben op de manier waarop QANU haar missie heeft geformuleerd en die vervolgens heeft vertaald in haar activiteiten en documenten. Het bestuur van QANU heeft in 2011 een aantal besprekingen gewijd aan het toekomstperspectief in het licht van de invoering van het nieuwe accreditatiestelsel en de rapportage van het ENQA-panel. Het zal in de loop van 2012 de missie van QANU opnieuw formuleren en aanscherpen en ervoor zorgen dat die missie op een consistente en consequente manier vertaald wordt in alle documenten en activiteiten.

2.3. Uitgevoerde onderwijsvisitaties en onderzoeksbeoordelingen

QANU heeft in 2011 15 onderwijsvisitaties afgerond in het kader waarvan 125 opleidingen zijn beoordeeld. Een deel van deze visitaties was al in 2010 van start gegaan. De omvang van de visitaties varieerde zoals gebruikelijk sterk: van visitaties van één enkele, in Nederland unieke opleiding (zoals de visitatie van de masteropleiding Klinische Gezondheidswetenschappen van de Universiteit Utrecht of die van de masteropleiding Public Health van de Universiteit Maastricht) tot omvangrijke visitaties waarin (bijna) alle opleidingen in een bepaalde discipline in Nederland werden beoordeeld (zoals de visitatie van de opleidingen Rechtsgeleerdheid, in het kader waarvan 85 opleidingen van 10 instellingen werden beoordeeld). De visitatiecommissie die de postnitiële masteropleidingen Executive Master of Finance and Control beoordeelde, heeft een aantal opleidingen beoordeeld die niet door de ‘reguliere’, bekostigde universiteiten worden verzorgd.

Eén commissie, namelijk de commissie Elektrotechniek, heeft in 2011 een *state of the art*-rapport geproduceerd. Het vijfde hoofdstuk van dit Jaarverslag bevat meer informatie over *state of the art*-rapporten.

QANU heeft in 2011 zeven onderzoeksbeoordelingen afgerond, in het kader waarvan 16 onderzoeksinstituten zijn beoordeeld. De omvang van de onderzoeksbeoordelingen varieerde sterk: van beoordelingen van een beperkt aantal programma's van één universiteit of faculteit (zoals de beoordeling van het Utrecht Institute for Pharmaceutical Sciences aan de Universiteit Utrecht) tot beoordelingen waarin (bijna) al het onderzoek in een bepaalde discipline in Nederland werd beoordeeld, zoals de onderzoeksbeoordeling Astronomy en de beoordeling van de programma's op het gebied van Technology, Management, Policy and Industrial Engineering van de technische universiteiten. QANU heeft in 2011 verschillende programma's beoordeeld van instituten die geen onderdeel vormen van de bekostigde universiteiten, zoals Sanquin en het Kenniscentrum Innovatie, Energie en Productrealisatie.

2.4. Overige werkzaamheden binnen Nederland

QANU voert, naast haar 'kernactiviteiten' die hierboven kort beschreven zijn, ook andere werkzaamheden uit. Het gaat daarbij steeds om werkzaamheden waarin een beroep wordt gedaan op de kennis en expertise die QANU's projectleiders hebben op het gebied van de interne en externe kwaliteitszorg. QANU voert bijvoorbeeld in opdracht van het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD) beoordelingen uit van exameninstituten die examens afnemen die vallen onder de Wet op het financieel toezicht (Wft). QANU heeft ook in 2011 weer bijgedragen aan de audits van de Nederlandse huisartsopleidingen die worden georganiseerd door het Nederlands Huisartsgenootschap (NHG). Daarnaast verzorgt QANU onder meer workshops en trainingen voor faculteiten en opleidingen die bezig met de voorbereidingen op een visitatie en ondersteunt QANU opleidingen bij het organiseren en uitvoeren van proefvisitaties of bij het samenstellen van een dossier voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) door de NVAO. QANU was in 2011 ook betrokken bij de activiteiten van het Nederlands Kwaliteitscentrum Onderwijs (NKCO), dat de methodes die QANU hanteert in het wetenschappelijk onderwijs toepast in het voortgezet onderwijs. Hoofdstuk 7 van dit verslag bevat een overzicht van de overige werkzaamheden die QANU in 2010 binnen Nederland heeft uitgevoerd.

2.5. Internationale activiteiten

QANU neemt sinds 2010 deel aan het TEMPUS-project PICQA (Promoting Internationalization and Comparability of Quality Assurance in Higher Education), dat zich richt op de verbetering van de interne en externe kwaliteitszorg in het hoger onderwijs in Armenië en Georgië. QANU onderhoudt daarnaast contacten met verschillende buitenlandse zusterorganisaties, zoals de Vlaamse VLIR.

3. BESTUURSACTIVITEITEN

3.1. Vergaderingen van het bestuur

Het bestuur van QANU heeft in 2011 acht keer vergaderd: op 19 januari, 16 februari, 20 april, 18 mei, 13 juli, 17 augustus, 19 oktober en 14 december 2011.

De vergaderingen die plaatsvonden op 19 januari en 18 mei hadden het karakter van een oriënterend en strategisch beraad. In deze vergaderingen besprak het bestuur de toekomst van QANU in het licht van de invoering van het nieuwe accreditatiestelsel (per 1 januari 2011) en de rapportage van het ENQA-panel dat QANU in oktober 2010 beoordeelde. Het bestuur betrok strategische, inhoudelijke, procedurele en personele aspecten van de ontwikkeling van QANU in haar beschouwingen.

De overige, reguliere vergaderingen kenden een aantal vaste agendapunten: het te voeren beleid (mede naar aanleiding van de invoering van het nieuwe accreditatiestelsel), besprekingen van projectoverzichten en -resultaten, bespreking en vaststelling van financiële rapportages en begrotingen. Zo stonden onder meer op de agenda:

- ▶ de Jaarrekening 2010, het beleid met betrekking tot de bestuurlijke toetsing van rapporten en het beleid met betrekking tot de samenstelling van visitatiecommissies (op 16 februari);
- ▶ een gesprek met QANU's accountant over de Jaarrekening, het toekomstperspectief van QANU, de registratie in het European Quality Assurance Register (EQAR) (op 20 april);
- ▶ het beleid voor de bewaking van de kwaliteit van rapporten, het toekomstperspectief van QANU, de financiële rapportage over de eerste twee kwartalen van 2011 (op 13 juli);
- ▶ de benoeming van prof. dr. ir. G.M.A. (Guy) Aelterman tot bestuurslid van QANU met ingang van 1 november 2011, de statuten van QANU, de te volgen procedure voor de vervulling van bestuurszetels (op 17 augustus);
- ▶ de procedure voor de benoeming van een opvolger voor de QANU-directeur, een nieuw begrotingsmodel voor onderwijsvisitaties, de begroting voor 2012, het Jaarverslag 2011 (op 19 oktober);
- ▶ de personele bezetting en de capaciteit in 2012, de vaststelling van de begroting voor 2012, de ontwikkeling van het nieuwe accreditatiestelsel en de kwaliteit van de rapporten die geschreven zijn in het kader van de onderwijsvisitaties (op 14 december).

De voorzitter van het bestuur voert regelmatig periodiek overleg met de directeur van QANU. In 2011 hebben voorzitter en directeur overleg gevoerd op: 13 januari, 25 januari, 9 februari, 8 maart, 5 april, 11 mei, 14 juni, 4 augustus, 6 september, 3 november, 15 november, 30 november 2011. In dit overleg komen actuele ontwikkelingen aan de orde, wordt de opvolging van de voorgaande bestuursvergadering doorgenomen en wordt ook de volgende vergadering van het bestuur voorbereid.

3.2. Bezoeken aan de Colleges van Bestuur van de universiteiten in Nederland

Sinds 2004 streeft het QANU-bestuur, samen met de QANU-directeur, ernaar jaarlijks een informeel overleg te voeren met de Colleges van Bestuur (CvB's) van de universiteiten in Nederland. In 2011 legde het QANU-bestuur de volgende bezoeken af.

Dinsdag 11 januari 2011	Universiteit van Amsterdam
Dinsdag 15 februari 2011	Universiteit van Tilburg
Dinsdag 22 februari 2011	Universiteit Utrecht
Dinsdag 12 april 2011	Universiteit Leiden
Dinsdag 17 mei 2011	Open Universiteit Nederland
Dinsdag 24 mei 2011	Radboud Universiteit Nijmegen
Donderdag 29 september 2011	Erasmus Universiteit Rotterdam
Donderdag 3 november 2011	Universiteit Maastricht
Woensdag 23 november 2011	Rijksuniversiteit Groningen

Tijdens de gesprekken met de Colleges van Bestuur komen onder meer de volgende onderwerpen aan de orde:

- ▶ ervaringen met recente door QANU uitgevoerde visitaties;
- ▶ ervaringen met en oordelen over de door QANU gehanteerde aanpak en werkwijze;
- ▶ recente ontwikkelingen met betrekking tot het stelsel van externe kwaliteitszorg in Nederland;
- ▶ internationalisering;
- ▶ de samenstelling van commissies;
- ▶ de kwaliteit van zelfevaluatierapporten.

4. ONDERWIJSVISITATIES

4.1. Algemeen

In de volgende paragrafen komen de in het verslagjaar 2011 formeel afgeronde onderwijsvisitaties aan bod. De bezoeken in het kader van deze onderwijsvisitaties vonden soms al in 2010 plaats. De samenstelling van de commissies die de beoordelingen hebben uitgevoerd, is opgenomen in bijlage 3.

4.2. Embedded Systems 3TU

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. P. Marwedel, hoogleraar aan de Faculteit der Informatica aan de Technische Universiteit Dortmund, Duitsland, heeft de kwaliteit van de gezamenlijke masteropleiding Embedded Systems van de 3 technische universiteiten beoordeeld. De commissie bezocht de Technische Universiteit Delft. Het bezoek vond plaats op 4 en 5 november 2010.

4.3. Elektrotechniek 3TU

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. ir. B.L.R. De Moor, hoogleraar aan het Departement Elektrotechniek van de Katholieke Universiteit Leuven, heeft de kwaliteit van de opleidingen Elektrotechniek beoordeeld. De commissie bezocht 3 instellingen. De bezoeken vonden plaats op:

- ▶ 17 en 18 juni 2010 aan de Universiteit Twente:
 - bacheloropleiding Electrical Engineering;
 - masteropleiding Electrical Engineering;
- ▶ 1 en 2 juli 2010 aan de TU Eindhoven:
 - bacheloropleiding Electrical Engineering;
 - masteropleiding Electrical Engineering;
- ▶ 6 en 7 september 2010 aan de TU Delft:
 - bacheloropleiding Electrical Engineering;
 - masteropleiding Electrical Engineering;
 - masteropleiding Computer Engineering.

4.4. Rechtsgeleerdheid

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. J.W. Zwemmer, emeritus hoogleraar Belastingrecht, Universiteit van Amsterdam, heeft de kwaliteit van verschillende opleidingen Rechtsgeleerdheid beoordeeld. De commissie bezocht 10 instellingen. De bezoeken vonden plaats op:

- ▶ 22 en 23 september 2010 aan de Erasmus Universiteit Rotterdam:
 - bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid;
 - bacheloropleiding Fiscaal recht;

- masteropleiding Rechtsgeleerdheid;
 - masteropleiding Bedrijfsrecht;
 - masteropleiding Financieel recht;
 - masteropleiding Fiscaal recht;
- ▶ 19 tot en met 21 oktober 2010 aan de Rijksuniversiteit Groningen:
- bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid;
 - bacheloropleiding Recht en Bestuur;
 - bacheloropleiding Fiscaal Recht;
 - bacheloropleiding Notarieel Recht;
 - bacheloropleiding Internationaal en Europees Recht;
 - bacheloropleiding Recht & ICT;
 - bacheloropleiding European Law School;
 - masteropleiding Nederlands Recht;
 - masteropleiding Recht en Bestuur;
 - masteropleiding Fiscaal Recht;
 - masteropleiding Notarieel Recht;
 - masteropleiding Internationaal en Europees Recht;
 - masteropleiding Recht & ICT;
 - masteropleiding European Law;
 - masteropleiding International and Comparative Law;
 - masteropleiding International Economic and Business Law;
 - masteropleiding International Law and the Law of International Organisations;
 - masteropleiding European Law School;
- ▶ 27 tot en met 29 oktober 2010 aan de Universiteit van Amsterdam:
- bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid;
 - bacheloropleiding Fiscaal Recht;
 - bacheloropleiding Notarieel recht;
 - masteropleiding Privaatrecht;
 - masteropleiding Arbeidsrecht;
 - masteropleiding Informatierecht;
 - masteropleiding International and European Law;
 - masteropleiding Fiscaal Recht;
 - masteropleiding Notarieel Recht;
 - masteropleiding Publiekrecht;
- ▶ 9 tot en met 11 november 2010 aan de Universiteit Maastricht:
- bacheloropleiding Fiscaal Recht;
 - bacheloropleiding European Law School;
 - masteropleiding Fiscaal Recht;
 - masteropleiding Nederlands Recht;
 - masteropleiding Recht, Arbeid en Gezondheid;
 - masteropleiding Forensica, Criminologie en Rechtspleging;
 - masteropleiding European Law School;
 - masteropleiding International Laws;

- masteropleiding Globalisation and Law;
 - masteropleiding European Masteropleiding in Human Rights and Democratisation (post-initieel);
 - masteropleiding International and European Economic Law (post-initieel);
- ▶ 16 tot en met 18 november 2010 aan de Universiteit van Tilburg:
- bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid;
 - bacheloropleiding Fiscaal Recht;
 - bacheloropleiding Internationaal en Europees Recht;
 - bacheloropleiding Recht en Management;
 - masteropleiding Rechtsgeleerdheid;
 - masteropleiding Sociaal Recht en Sociale Politiek;
 - masteropleiding Law and Technology;
 - masteropleiding Milieurecht;
 - masteropleiding International Business Law;
 - masteropleiding International and European Public Law;
 - masteropleiding Fiscaal Recht;
 - masteropleiding Recht en Management;
- ▶ 7 tot en met 9 december 2010 aan de Radboud Universiteit Nijmegen:
- bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid;
 - bacheloropleiding Notarieel Recht;
 - bacheloropleiding Internationaal en Europees Recht;
 - masteropleiding Nederlands Recht;
 - masteropleiding Notarieel Recht;
 - masteropleiding Internationaal en Europees Recht;
 - masteropleiding European Law;
- ▶ 4 en 5 april 2011 aan de Universiteit Leiden:
- bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid;
 - bacheloropleiding Fiscaal Recht;
 - bacheloropleiding Notarieel Recht;
 - masteropleiding Rechtsgeleerdheid;
 - masteropleiding Fiscaal Recht;
 - masteropleiding Notarieel Recht;
- ▶ 22 tot en met 24 maart 2011 aan de Universiteit Utrecht:
- bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid;
 - masteropleiding Internationaal en Europees Recht;
 - masteropleiding Law and Economics;
 - masteropleiding Nederlands Recht;
 - masteropleiding Notarieel Recht;
 - masteropleiding Recht en Onderneming;
 - masteropleiding International Law of Human Rights and Criminal Justice;
 - masteropleiding International Business Law and Globalisation;
- ▶ 3 en 4 februari 2011 aan de Vrije Universiteit Amsterdam:

- bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid;
 - bacheloropleiding Notarieel Recht;
 - masteropleiding Rechtsgeleerdheid;
 - masteropleiding Notarieel Recht;
- ▶ 10 en 11 februari 2011 aan de Open Universiteit:
- bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid;
 - masteropleiding Rechtsgeleerdheid.

4.5. International Development Studies, Universiteit van Amsterdam

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. L. de la Rive Box, emeritus Rector of the International Institute of Social Studies, heeft de kwaliteit van de masteropleiding International Development Studies aan de Universiteit van Amsterdam beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 2 en 3 november 2010.

4.6. Technische Innovatiewetenschappen, Technische Universiteit Eindhoven

Een visitatiecommissie onder leiding van dr. A. Rip, emeritus hoogleraar Wetenschapsfilosofie aan de Universiteit Twente, heeft de kwaliteit van de bacheloropleiding Innovation Sciences en de masteropleiding Innovation Sciences and Human Technology Interaction aan de Technische Universiteit Eindhoven beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 6 en 7 december 2010.

4.7. Risicomanagement, Universiteit Twente

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. ir. A.C. Brombacher, hoogleraar Kwaliteit en Betrouwbaarheid aan de Technische Universiteit Eindhoven, heeft de kwaliteit van de post-initiële masteropleiding Risicomanagement beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 7 en 8 december 2010.

4.8. Bestuurskunde

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. C. Reichard, emeritus professor of Public Management, Universität Potsdam, Duitsland, heeft de kwaliteit van verschillende opleidingen Bestuurskunde beoordeeld. De commissie bezocht 7 instellingen. De bezoeken vonden plaats op:

- ▶ 4 en 5 oktober 2010 aan de Erasmus Universiteit Rotterdam:
 - bacheloropleiding Public Administration;
 - masteropleiding Public Administration;
- ▶ 6 en 7 oktober 2010 aan de Vrije Universiteit Amsterdam:
 - bacheloropleiding Public Administration and Organization Science (Bestuurs- en organisatiewetenschap);
 - masteropleiding Public Administration;

- ▶ 29 en 30 september 2010 aan de Radboud Universiteit Nijmegen:
 - bacheloropleiding Public Administration;
 - masteropleiding Public Administration;
- ▶ 2 en 3 september 2010 aan de Universiteit van Tilburg:
 - bacheloropleiding Public Administration;
 - masteropleiding Public Administration;
- ▶ 18 en 19 oktober 2010 aan de Universiteit Twente:
 - bacheloropleiding Public Administration;
 - masteropleiding Public Administration;
 - masteropleiding European Studies;
- ▶ 27 en 28 september 2010 aan de Universiteit Leiden:
 - bacheloropleiding Public Administration;
 - masteropleiding Public Administration;
- ▶ 31 augustus en 1 september 2010 aan de Universiteit Utrecht:
 - bacheloropleiding Public Administration and Organization Science;
 - masteropleiding Public Administration and Organization Science.

4.9. Executive Master of Finance and Control

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. J. van der Meer-Kooistra, emeritus hoogleraar Financieel Management aan de Rijksuniversiteit Groningen, heeft de kwaliteit van verschillende post-initiële opleidingen Executive Master of Finance and Control beoordeeld. De commissie bezocht 7 instellingen. De bezoeken vonden plaats op:

- ▶ 26 en 27 oktober 2010 aan de TiasNimbas:
 - Post-initiële opleiding Master of Finance and Control;
- ▶ 3 en 4 november 2010 aan de Vrije Universiteit Amsterdam:
 - Post-initiële opleiding Master of Finance and Control;
- ▶ 9 en 10 november 2010 aan de Universiteit van Amsterdam:
 - Post-initiële opleiding Master of Finance and Control;
- ▶ 11 en 12 november 2010 aan Nyenrode:
 - Post-initiële opleiding Master of Finance and Control;
- ▶ 25 en 26 november aan de Erasmus Universiteit Rotterdam:
 - Post-initiële opleiding Master of Finance and Control;
- ▶ 8 en 9 december 2010 aan de Universiteit Maastricht:
 - Post-initiële opleiding Master of Finance and Control;
- ▶ 18 en 19 januari 2011 aan de Rijksuniversiteit Groningen;
 - Post-initiële opleiding Master of Finance and Control.

4.10. Philosophy of Science, Technology and Society, Universiteit Twente

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. ir. G.H. de Vries, hoogleraar Wetenschapsfilosofie aan de Universiteit van Amsterdam, heeft de kwaliteit van de masteropleiding Philosophy of Science, Technology and Society aan de Universiteit Twente beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 14 en 15 maart 2011.

4.11. Sustainable Energy Technology 3TU

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. H.C. Moll, hoogleraar Energie- en Milieuwetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen, heeft de kwaliteit van de masteropleiding Sustainable Energy Technology aan de 3 technische universiteiten beoordeeld. Het bezoek aan de instellingen vond plaats op 21 en 22 februari 2011.

4.12. Technical Medicine, Universiteit Twente

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. ir. P. Suetens, hoogleraar Medical Imaging and Image Processing aan de Katholieke Universiteit Leuven, België, heeft de kwaliteit van de masteropleiding Technical Medicine aan de Universiteit Twente beoordeeld. Het bezoek aan de instellingen vond plaats op 8 en 9 februari 2011.

4.13. Klinische Gezondheidswetenschappen, Universiteit Utrecht

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. L. Vanhees, gewoon hoogleraar Bewegings- en Revalidatiewetenschappen aan de Katholieke Universiteit Leuven, België, heeft de kwaliteit van de masteropleiding Klinische Gezondheidswetenschappen aan de Universiteit Utrecht beoordeeld. Het bezoek aan de instellingen vond plaats op 24 en 25 maart 2011.

4.14. Development Studies, Erasmus Universiteit Rotterdam

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. R. (Ruerd) Ruben, hoogleraar Development Studies aan de Radboud Universiteit Nijmegen, heeft de kwaliteit van de masteropleiding Development Studies aan de Erasmus Universiteit Rotterdam beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 14 tot en met 16 september 2011.

4.15. Public Health, Universiteit Maastricht

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. P.A.H. van Lieshout, hoogleraar Theorie van de zorg aan de Universiteit van Utrecht, heeft de kwaliteit van de masteropleiding Public Health aan de Universiteit Maastricht beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 8 en 9 september 2011.

4.16. International Relations and Diplomacy, Universiteit Leiden

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. O. Elgström, Professor of Political Science en Vice Dean van de Faculty of Social Science van Lund University (Zweden), heeft de kwaliteit van de masteropleiding International Relations and Diplomacy aan de Universiteit Leiden beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 28 en 29 september 2011.

5. STATE OF THE ART-RAPPORTEN

5.1. Algemeen

QANU biedt instellingen de gelegenheid om in het kader van een clustervisitatie een commissie te vragen een *state of the art*-rapport te schrijven. Dat is een rapport over de stand van zaken in het universitair onderwijs in een discipline in Nederland. Een *state of the art*-rapport is een afzonderlijk rapport dat geen deel uitmaakt van de beoordelingsrapporten die een commissie produceert. Het speelt geen rol in de procedure die leidt tot heraccreditatie van een opleiding. De instellingen kunnen een commissie vragen om in te gaan op specifieke onderwerpen, vragen of problemen.

QANU hanteert het uitgangspunt dat *state of the art*-rapporten openbaar zijn, maar publiceert de rapporten pas wanneer alle betrokken instellingen daarmee expliciet hebben ingestemd.

Hierna worden de voornaamste bevindingen van het in dit verslagjaar afgeronde *state of the art*-rapport, over de opleidingen Elektrotechniek van de drie technische universiteiten, kort samengevat.

5.2. Elektrotechniek

De commissie Elektrotechniek brengt in haar *state of the art*-rapport enkele aspecten onder de aandacht brengen waarvan zij meent dat die in de nabije toekomst aandacht verdienen:

- ▶ Het domeinspecifieke kader dient volgens de commissie te worden aangevuld met een omschrijving van de maatschappelijke context en de plaats van het vakgebied en de opleiding Electrical Engineering daarbinnen. In het verlengde daarvan kan meer aandacht gegeven worden aan de verschillende aspecten van ontwerp en onderzoek.
- ▶ De relatie met de beroepspraktijk kan in de opleidingen versterkt worden, dat geldt zowel voor de bachelor- als voor de masteropleidingen. Het wordt nu nog te veel aan de studieverenigingen overgelaten om uitwisseling met het beroepsveld tot stand te brengen. Naar de mening van de commissie heeft de opleiding hier zelf ook een taak in.
- ▶ Hoewel de opleidingen zeker ook acties ondernemen om de instroom in de opleidingen te verhogen, denkt de commissie dat het van belang is om het vakgebied Electrical Engineering verder te promoten en binnen een groot publiek bekend te maken. De achterblijvende belangstelling zou volgens de commissie ook kunnen liggen aan onvoldoende inzicht in de bijdrage die de Electrical Engineering heeft geleverd aan de maatschappelijke ontwikkelingen.
- ▶ De commissie denkt dat het van belang is dat het vakgebied Electrical Engineering zich anders positioneert. Zij adviseert de technische universiteiten een gezamenlijk publieksoffensief te starten dat er op gericht is de maatschappelijke plaats van het vakgebied over het voetlicht te brengen. De verwachting is dat daardoor meer mensen zich aangesproken voelen en een grotere en andere groep studenten wordt aangetrokken.
- ▶ De rendementen van de bacheloropleidingen. De commissie adviseert strikte maatregelen te nemen om de voortgang van de studenten te stimuleren. Bindend Studieadvies en een harde knip tussen bachelor- en masteropleiding maken daar deel van uit. Het studieplan zoals de Universiteit Twente heeft ingevoerd kan als best practice genoemd worden.

- ▶ Op het gebied van internationalisering dient nog een slag gemaakt te worden. De intenties zijn binnen de opleidingen in meer of mindere mate aanwezig en de commissie heeft ook geconstateerd dat studenten die naar het buitenland willen gefaciliteerd worden. Maar de doelstellingen zijn nog niet vertaald in eindkwalificaties of in het programma. Internationalisering zou naar het oordeel van de commissie meer moeten inhouden dan inzetten op een grotere instroom van buitenlandse studenten.

6. ONDERZOEKSBEOORDELINGEN

6.1. Algemeen

De volgende paragrafen vermelden de onderzoeksbeoordelingen die door QANU in opdracht zijn uitgevoerd en in het verslagjaar zijn afgerond. De rapporten zijn te vinden op de website van QANU. De commissiesamenstellingen zijn opgenomen in bijlage 3. Omdat de commentaar- en acceptatieprocedures soms veel tijd in beslag nemen, zullen de rapporten van enkele onderzoeksbeoordelingen die in 2010 plaatsvonden, pas in 2011 worden gepubliceerd.

6.2. Sanquin Donor Studies

Een internationale beoordelingscommissie onder voorzitterschap van prof. F. Rosendaal, onder meer hoogleraar Clinical Epidemiology of Hemostasis and Thrombosis aan het Leids Universitair Medisch Centrum, heeft een externe beoordeling uitgevoerd van het instituut en zijn programma's op het gebied van Sanquin Donor Studies. Het bezoek vond plaats op 22 november 2010 in Nijmegen. De volgende onderzoeksprogramma's zijn beoordeeld:

- ▶ Sanquin bloedvoorziening:
 - Behavioural Studies;
 - Biomedical Studies.

6.3. Evaluatie kenniscentrum IEP (HRO)

Een internationale beoordelingscommissie onder voorzitterschap van prof. P. Lataire, gewoon hoogleraar aan de Vrije Universiteit Brussel, heeft een externe beoordeling uitgevoerd van het Kenniscentrum Innovatie, Energie en Productrealisatie met betrekking tot de evaluatie van de kwaliteit van zijn onderzoeksactiviteiten. Het bezoek vond plaats op 23 en 24 november 2010.

6.4. Technology, Management, Policy and Industrial Engineering

Een internationale beoordelingscommissie onder voorzitterschap van prof. dr. A.B. Ringeling, emeritus hoogleraar Bestuurskunde aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, heeft een externe beoordeling uitgevoerd van de instituten en hun programma's op het gebied van Technology, Management, Policy and Industrial Engineering. De bezoeken vonden plaats op 20 tot en met 23 september 2010. De volgende onderzoeksprogramma's zijn beoordeeld:

- ▶ Universiteit Twente:
 - Operational Methods for Production and Logistics (OMPL);
 - Information Systems and Change Management (ISCM);
 - Finance & Accounting;
- ▶ Technische Universiteit Eindhoven:
 - Industrial Engineering & Innovation Sciences (IE&IS)
- ▶ Technische Universiteit Delft:
 - Faculty of Technology, Policy and Management

6.5. Institute for Innovation and Governance studies

Een internationale beoordelingscommissie onder voorzitterschap van prof. P. Hooimeijer, hoogleraar Sociale Geografie & Demografie aan de Universiteit Utrecht, heeft een externe beoordeling uitgevoerd van het instituut en zijn programma's op het gebied van Innovation and Governance Studies. Het bezoek vond plaats op 13 januari 2011.

6.6. Utrecht Institute for Pharmaceutical Sciences (UIPS)

Een internationale beoordelingscommissie onder voorzitterschap van prof. D.D. Breimer, hoogleraar Farmacologie aan de Universiteit Leiden, heeft een externe beoordeling uitgevoerd van het instituut en zijn programma's op het gebied van Innovation and Governance Studies. De bezoeken vonden plaats op 4 en 5 november 2010.

6.7. Industrial Design Engineering, Universiteit Twente en Technische Universiteit Eindhoven

Een internationale beoordelingscommissie onder voorzitterschap van mr. A.C. Rotte, directeur van Design Initiatief, heeft een externe beoordeling uitgevoerd van de onderzoeksprogramma's aan de Universiteit Twente en de Technische Universiteit Eindhoven op het gebied van Industrial Design Engineering. De bezoeken vonden plaats op 20 tot en met 24 juni 2010.

6.8. Astronomy

Een internationale beoordelingscommissie onder voorzitterschap van prof. F.H. Shu, Distinguished Professor of Physics and University Professor, University of California, San Diego, heeft een externe beoordeling uitgevoerd van de instituten en hun programma's verbonden aan verschillende universiteiten op het gebied van Astronomy. De bezoeken vonden plaats tussen 20 maart en 1 april 2010. De volgende onderzoeksinstituten zijn beoordeeld:

- ▶ Universiteit van Amsterdam:
 - Astronomical Institute Anton Pannekoek;
- ▶ Rijksuniversiteit Groningen:
 - Kapteyn Astronomical Institute;
- ▶ Universiteit Leiden:
 - Sterrewacht / Leiden Observatory;
- ▶ Radboud Universiteit Nijmegen:
 - Department of Astrophysics;
- ▶ Universiteit Utrecht:
 - Astronomical Institute.

7. OVERIGE WERKZAAMHEDEN EN DIENSTEN

7.1. Algemeen

Dit hoofdstuk geeft een beeld van de overige werkzaamheden en diensten die QANU heeft uitgevoerd en die in het verslagjaar zijn afgerond.

7.2. Beoordeling exameninstellingen financiële dienstverlening

Sinds 2008 organiseert QANU voor het College Deskundigheidsbevordering Financiële Dienstverlening (CDFD) de beoordeling van de exameninstellingen voor de financiële dienstverlening. In 2011 heeft QANU de beoordeling uitgevoerd van het Exameninstituut van AVANS Hogeschool.

Daarnaast stelt QANU elk jaar twee jaarrapportages op, één in februari of maart waarin de vorderingen van de commerciële exameninstellingen worden beschreven en één in oktober of november dat gewijd is aan de exameninstellingen van de hogescholen. In 2011 heeft QANU bovendien een vergelijking gemaakt tussen beide jaarrapportages.

7.3. Audits huisartsopleidingen

QANU levert sinds enkele jaren een bijdrage aan de audits van de huisartsopleidingen in Nederland die worden georganiseerd vanuit het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG). QANU levert voor elke audit een auditdeskundige die optreedt als voorzitter van het auditteam, die bewaakt dat er volgens de criteria en richtlijnen van de Permanente Audit Kwaliteit Huisartsopleiding (PAUKH) gewerkt wordt en die zorg draagt voor de rapportage. De rapportages worden formeel vastgesteld door een onafhankelijke commissie van de NHG Praktijk Accreditering b.v. (NPA). In 2011 hebben twee audits plaatsgevonden: een basisaudit van de opleiding die wordt verzorgd door het Universitair Medisch Centrum Groningen en een thema-audit van de opleiding van het Universitair Medisch Centrum Utrecht.

7.4. Tempus-project in samenwerking met Armenië en Georgië

QANU participeert als 'European partner' in het TEMPUS-project PICQA (Promoting Internationalization and Comparability of Quality Assurance in Higher Education) dat geleid wordt door de Duitse *quality assurance agency* ASIIN en waaraan onder meer het National Center for Professional Education Quality Assurance (ANQA) uit Jerevan (Armenië) en het National Center for Educational Quality Enhancement (NCEQE) uit Tbilisi (Georgië) deelnemen. Het project heeft tot doel de Armeense en Georgische regering te ondersteunen bij de ontwikkeling van een systeem voor externe kwaliteitszorg. De bijdrage van QANU aan het project bestaat uit advisering en training. Medewerkers van QANU hebben in 2011 aan verschillende projectactiviteiten deelgenomen, waaronder een trainingssessie.

7.5. Duisenberg School of Finance

QANU heeft in 2011 twee projecten uitgevoerd voor de Duisenberg School of Finance: QANU heeft ondersteuning geboden bij de voorbereidingen op de toets nieuwe opleiding van de masteropleiding Finance en bij de begeleiding geleverd in de procedure dit ertoe heeft geleid dat

de Duisenberg School of Finance de status van rechtspersoon hoger onderwijs heeft verworven en dus accreditatie voor zijn opleidingen kan aanvragen.

7.6. NKCO: evaluatie mentorensysteem, Christelijk Gymnasium Utrecht

De stichting Nederlands KwaliteitsCentrum Onderwijs (NKCO) zet zich in om de kwaliteit van het Voortgezet Onderwijs (VO) te verbeteren. NKCO heeft een werkwijze ontwikkeld die is gebaseerd op de aanpak van QANU. Medewerkers van QANU zijn nauw betrokken geweest bij het opzetten van NKCO en bij het eerste project dat NKCO heeft uitgevoerd, een evaluatie van het mentorensysteem van het Christelijk Gymnasium Utrecht (CGU).

7.7. Midterm reviews Faculteit Geesteswetenschappen, Universiteit Leiden

De Faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit Leiden heeft in 2011 midterm reviews georganiseerd van vijf clusters van opleidingen: Taal- en Letterkunde, Regiostudies, Geschiedenis, Kunst en Cultuur, en CIW en Mediastudies. QANU heeft voor deze midterm reviews secretarissen beschikbaar gesteld ter ondersteuning van de commissies die de midterm reviews hebben uitgevoerd.

7.8. Voorbereiding toets nieuwe opleiding en advies en ondersteuning bij proefvisitatie, Universiteit van de Nederlandse Antillen

QANU heeft ondersteuning verleend bij de samenstelling van een dossier voor een toets nieuwe opleiding (TNO) voor de opleidingen Business and Economics en Accountancy and Controlling van de Universiteit van de Nederlandse Antillen (UNA). De UNA heeft, in samenwerking met QANU, ook een proefvisitatie georganiseerd voor drie opleidingen. Twee medewerkers van QANU hebben deelgenomen aan die proefvisitatie en een rapportage geschreven over de conclusies van de panels.

7.9. Trainingen en workshops ter voorbereiding op het schrijven van een zelfevaluatierapport

Zelfevaluatierapporten spelen een belangrijke rol in visitaties. De auteurs van deze rapporten hebben niet altijd een goed beeld van de eisen en verwachtingen die gelden. Mede daardoor is de kwaliteit van een zelfevaluatierapport vaak voor verbetering vatbaar. QANU verzorgt trainingen en workshops voor medewerkers van universiteiten, faculteiten en/of opleidingen die gericht zijn op de verbetering van de kwaliteit van de zelfevaluaties. In het verslagjaar heeft QANU trainingen en workshops verzorgd voor:

- ▶ de Erasmus Universiteit Rotterdam;
- ▶ de Directie Onderwijs en Onderzoek van de Universiteit Utrecht;
- ▶ het departement Economie van de Universiteit Utrecht.

7.10. Ondersteuning bij de voorbereiding op de instellingstoets, Wageningen Universiteit

Ter voorbereiding op de instellingstoets van Wageningen Universiteit heeft QANU een nulmeting uitgevoerd. Het doel van deze nulmeting was om na te gaan of de beschikbare documentatie

voldoende informatie bood over de visie, het beleid en de uitvoering van het beleid van de instelling en of een buitenstaander dus kan beoordelen of het bestuur van Wageningen Universiteit een doeltreffend systeem van kwaliteitszorg hanteert en de kwaliteit van de opleidingen kan garanderen.

8. JAARREKENING

8.1 Algemeen

Het verslagjaar is afgesloten met een negatief bedrijfsresultaat van € -176.410. Het negatieve resultaat wordt in hoofdzaak veroorzaakt door een achterblijven van de projectinkomsten bij de begroting. Er waren voor 2011 1225 QANU-dagen tegen een waarde van € 1.409.000 begroot, terwijl er uiteindelijk slechts 974 QANU-dagen met een waarde van € 1.073.845 zijn gerealiseerd. Terwijl de inkomsten achterbleven zijn de kosten niet navenant achtergebleven bij de begroting. Dit is onder andere te verklaren doordat een aanzienlijk deel van de kosten vaste kosten betreft.

8.2 Balans per 31 december 2011

	<u>31-12-2011</u>	<u>31-12-2010</u>
ACTIVA		
1. Materiële vaste activa	<u>41.911</u>	<u>34.866</u>
Totaal vaste activa	<u>41.911</u>	<u>34.866</u>
2. Onderhanden werk	138.698	236.491
3. Vorderingen	1.043.581	264.002
4. Liquide middelen	<u>927.815</u>	<u>969.386</u>
Totaal vlottende activa	<u>2.110.094</u>	<u>1.469.879</u>
Totaal activa	<u><u>2.152.005</u></u>	<u><u>1.504.745</u></u>
PASSIVA		
5. Eigen vermogen	<u>929.485</u>	<u>1.086.337</u>
2. Vooruitgefactureerde projectinkomsten	714.781	0
6. Overige kortlopende schulden	<u>507.739</u>	<u>418.408</u>
Totaal kortlopende schulden	<u>1.222.520</u>	<u>418.408</u>
Totaal passiva	<u><u>2.152.005</u></u>	<u><u>1.504.745</u></u>

8.3 Winst- en verliesrekening over 2011

	Realisatie <u>2011</u>	Begroting <u>2011</u>	Realisatie <u>2010</u>
OPBRENGSTEN			
7.	1.552.068	1.879.000	2.100.691
8.	2.458	0	0
9.	<u>71.903</u>	<u>10.000</u>	<u>9.394</u>
	<u>1.626.429</u>	<u>1.889.000</u>	<u>2.110.085</u>
KOSTEN			
10.	<u>444.189</u>	<u>470.000</u>	<u>657.317</u>
11.	<u>993.777</u>	<u>1.001.000</u>	<u>1.043.852</u>
12.	Overige bedrijfskosten		
	73.374	78.000	70.069
	0	0	34.851
	101.621	101.000	96.432
	32.986	46.000	33.535
	136.851	140.000	134.867
	<u>20.041</u>	<u>25.000</u>	<u>20.876</u>
	<u>364.873</u>	<u>390.000</u>	<u>390.630</u>
	<u>1.802.839</u>	<u>1.861.000</u>	<u>2.091.799</u>
	-176.410	28.000	18.286
13.	<u>13.741</u>	<u>0</u>	<u>5.107</u>
	-162.669	<u>28.000</u>	23.393
	<u>5.817</u>		<u>-3.878</u>
	<u>-156.852</u>		<u>19.515</u>

BIJLAGEN

Bijlage 1: Samenstelling van het bestuur

Het bestuur van QANU bestaat uit:

Drs. J.G.F. (Jan) Veldhuis (voorzitter)

Voorzitter Raad van Toezicht NUFFIC (Nederlandse Organisatie voor Internationale Ontwikkeling in het Hoger Onderwijs), Den Haag; lid Raad van Advies NIOD (Nederlands Instituut voor Oorlogdocumentatie), Amsterdam; lid Raad van Toezicht Roosevelt Study Center, Middelburg; voorzitter Raad van Toezicht Stichting Carmelcollege, Hengelo; voorzitter Raad van Toezicht Diakonessen(zieken)huis Utrecht-Zeist-Doorn; oud-directeur-generaal Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en oud-inspecteur-generaal van het onderwijs (1979-1986); oud-voorzitter College van Bestuur Universiteit Utrecht (1986-2003); oud-voorzitter Nederlands-Amerikaanse Fulbright Commissie, Amsterdam (1985-2001); oud-lid Raad van Toezicht TNO (Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek), Delft (2003-2008); oud-voorzitter twee ministeriële profielcommissies voortgezet onderwijs; oud-lid Evaluatiecommissie Australian National University; oud-lid Commissie Evaluatie KNAW; oud-lid Auditcommissie Universiteit Gent.

Prof. ir. K.F. (Karel) Wakker (vice-voorzitter)

Hoogleraar Astrodynamica en Geodynamica, Faculteit Luchtvaart- en Ruimtevaarttechniek, Technische Universiteit Delft; oud-algemeen directeur SRON (Netherlands Institute for Space Research); oud-rector magnificus Technische Universiteit Delft.

Mevrouw drs. M.F. (Greetje) van den Bergh

Voorzitter Nationale UNESCO Commissie, lid van Commissie Nationaal Plan Toekomst Onderwijswetenschappen (NPTO), lid Erkenningcommissie Hoger Onderwijs Vlaanderen, lid Committee of External Evaluation of the University of Luxembourg, oud-vicevoorzitter College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam, oud-hoofdinspecteur Hoger Onderwijs, lid voorbereidingscommissie accreditatie (commissie-Franssen).

Mr. P.W. (Piet) de Kam

Adviseur bij het Expertise Centrum, bureau voor informatiseringsadviezen aan de overheid, lid van de Raad van Toezicht van de Stichting Gezondheidscentra Zoetermeer, secretaris/ penningmeester van het Belasting- en Douanemuseum.

Prof. dr. D.M.S. (Dirk) Van Damme

Hoofd van CERI (Centre for Educational Research and Innovation) in het Directoraat voor Onderwijs van OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) in Parijs, hoogleraar Onderwijskunde aan de Universiteit Gent, België, oud-algemeen directeur Vlaamse Interuniversitaire Raad, oud-kabinetschef van de minister van onderwijs in Vlaanderen.

Prof. dr. ir. G.M.A. (Guy) Aelterman (met ingang van 1 november 2011)

Kabinetschef op het Vlaamse Ministerie van Onderwijs. Daarvoor onder meer algemeen directeur van de Artesis Hogeschool Antwerpen, lid van het Dagelijks Bestuur en vice-voorzitter van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO), algemeen directeur van en hoogleraar aan de Hogeschool Gent, voorzitter VLHORA, voorzitter Vlaams Erasmus comité, Voorzitter Raad Hoger Onderwijs VLOR.

Bijlage 2: Medewerkers in 2011

Staf

mr. C.J. (Chris) Peels
directeur

Chris Peels (1948) is, na het behalen van zijn doctoraalexamen Nederlands Recht aan de Rijksuniversiteit Groningen, zijn loopbaan begonnen als stafjurist bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Vervolgens heeft hij verschillende functies bij de Technische Universiteit Delft vervuld, o.a. bij Juridische en Bestuurlijke Zaken, waarnemend secretaris-beheerder van de faculteit Technische Wiskunde en Informatica en directeur Personeel en Organisatie. Bij de Universiteit Utrecht is hij directeur van de faculteit Scheikunde en projectleider functieordenen geweest. Bij Connexion was hij directeur Human Resources en daarna heeft hij interim-opdrachten uitgevoerd. Vanaf 2004 is hij directeur van QANU.

drs. S. (Sietze) Looijenga
plaatsvervangend directeur

Sietze Looijenga (1963) heeft Nederlandse Taal- en Letterkunde gestudeerd aan de Rijksuniversiteit Groningen. Na zijn afstuderen heeft hij verschillende functies vervuld aan diezelfde universiteit: hij was Onderzoeker in Opleiding, studieadviseur, secretaris-subbeheerder aan de Faculteit der Letteren en coördinator van de onderzoeksschool Behavioural and Cognitive Neurosciences. In 1999 vervulde hij Groningen voor Berlijn, waar hij aan de Freie Universität Berlin, Duitsland, werkte als manager van het Thematic Network Project in the Area of Languages, een door de Europese Commissie gefinancierd project waaraan rond de 100 universiteiten en hogescholen uit heel Europa bijdroegen. Van eind 2001 tot begin 2003 werkte hij als ICT-verantwoordelijke voor het Talencentrum van de Universiteit Gent, België. In 2003 keerde hij terug naar Nederland. In maart 2003 trad hij in dienst van de VSNU als projectleider Kwaliteitszorg. Van januari tot november 2008 werkte hij als adviseur onderwijs bij de Directie Onderwijs en Onderzoek van de Universiteit Utrecht. In november 2008 keerde hij terug naar QANU. Sinds april 2010 is hij naast projectleider ook plaatsvervangend directeur van QANU.

S. (Sanderijn) de Vries
coördinator bedrijfsvoering

Sanderijn de Vries (1971) is haar loopbaan begonnen als projectmedewerker bij de Raad Overgangsregeling Gezondheidszorgpsychologen (ROG). Hierna is zij assistent-manager bedrijfsvoering geweest bij de vakgroep privaatrecht van de faculteit Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Utrecht. Na een korte onderbreking van haar loopbaan ten behoeve van studie is zij heringetreden als stafmedewerker van het bureau van de European Network of Occupational Therapy van de Hogeschool van Amsterdam. Vanaf 2006 is zij werkzaam voor QANU, per 1 september 2008 als coördinator bedrijfsvoering. Sanderijn volgt een bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid met een minor op het gebied van Managementwetenschappen aan de Open Universiteit Nederland.

Secretariaat

mr. N.A. (Nathalie) Pasveer

Nathalie Pasveer (1981) is in 1999 begonnen aan de doctoraalstudies Nederlands recht en Franse taal- en letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam. Na het behalen van haar doctoraalexamen Nederlands recht is zij haar loopbaan begonnen als juridisch medewerker en vervolgens in augustus 2005 als advocaat-stagiaire in het arrondissement Utrecht. Zij volgt thans de PABO-opleiding. Vanaf januari 2009 is zij werkzaam bij QANU.

Bettine Leverink (1983) is in 1999 begonnen met de opleiding Secretaresse aan Schoevers College en stroomde vervolgens door naar de opleiding Directiesecretaresse/Managementassistent en naar Schoevers Hogeschool, waar zij de opleiding Office management heeft afgerond. Tijdens en na haar studie heeft zij voor verschillende commerciële bedrijven en voor de overheid gewerkt. Zij werkte tot juni 2011 voor QANU.

S. (Shanna) Willems

Shanna Willems (1981) is haar loopbaan begonnen als secretaresse en heeft in die functie bij verschillende commerciële werkgevers gewerkt. In de loop der jaren heeft zij cursussen en trainingen gevolgd op secretariael gebied. In 2007 is zij als commercieel medewerkster en assistent makelaar in dienst getreden bij een agrarisch makelaarskantoor te Voorhout. Ze heeft in die periode verschillende opleidingen tot (agrarisch) makelaar gevolgd. Vanaf augustus 2011 is Shanna werkzaam als secretaresse bij QANU. Zij zal daarnaast de opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening volgen.

Het secretariaat wordt ondersteund door:

M. (Mirjam) Renting

Mirjam Renting (1990) werkt in deeltijd bij QANU en houdt zich bezig met agendabeheer. Ze heeft de bachelor Nederlandse taal en letterkunde aan de Universiteit Utrecht (UU) afgerond in 2010. Na een fulltime bestuursjaar bij een grote studentenvereniging start ze in september 2011 met de master Literatuur en cultuurkritiek, ook aan de UU. Daarnaast zal ze plaatsnemen in de studentgeleding van de opleidingscommissie van het departement Nederlands van de UU.

T.R. (Tessa) Wouda

Tessa Wouda (1987) werkt in deeltijd bij QANU en houdt zich bezig met agendabeheer. Daarnaast verricht zij secretariële werkzaamheden in het Diaconessenhuis in Utrecht. Afgelopen jaar heeft ze ook onderzoek in het Diaconessenhuis gedaan en daarmee haar bachelor Bestuurs- en Organisationswetenschap aan de Universiteit Utrecht (UU) behaald. In september 2010 start ze met de master Organisatie, Verandering en Management aan de UU. Naast haar studie houdt Tessa zich ook graag bezig met de Europese studentenpolitiek.

Projectleiders

dr. B.M. (Barbara) van Balen

Barbara van Balen (1955) is opgeleid als onderwijskundige aan de Universiteit Utrecht en is verbonden geweest aan het bureau Onderzoek en Ontwikkeling van het Onderwijs aan diezelfde universiteit, waar zij zich bezig hield met evaluaties van onderwijs. Daarna werd zij coördinator onderwijs aan de faculteit Psychologie van de Universiteit van Amsterdam, vervolgens beleidsmedewerker emancipatiezaken en hoofd van het servicebureau positieve actie aan de Universiteit van Amsterdam. Zij is manager geweest van een onderzoeksinstituut voor genderstudies en directeur van een steunpunt voor welzijnswerk. In 2001 promoveerde zij op een onderzoek naar de positie van vrouwen aan de universiteit. Vanaf 2004 heeft zij diverse freelance opdrachten uitgevoerd, waaronder verschillende opdrachten voor QANU. Vanaf mei 2010 is zij in dienst van QANU.

drs. R.D. (Roel) Bennink

Roel Bennink (1948) is projectleider en coördinator onderzoeksbeoordelingen. Hij is sinds 1993 secretaris geweest van een groot aantal onderzoeksbeoordelingen en onderwijsvisaties. In 2010 liepen onder meer de QANU-onderzoeksbeoordelingen Sociology, Mechanical Engineering, Earth Sciences, Humanistics, Chemical Technology, Veterinary Science, Teacher Training Research, Astronomy. Vóór de oprichting van QANU in 2004 was hij beleidsmedewerker bij de VSNU, met aandachtsgebieden bekostiging, informatiebeleid en kwaliteitszorg. Hij heeft academische titels in Rechten, Engelse Taal- en Letterkunde en Sociologie.

dr. M.J.V. (Meg) Van Bogaert

Meg Van Bogaert (1975) heeft na haar studie Farmacie de postdoctorale opleiding tot apotheker gevolgd. Na kort als projectapotheker in het ziekenhuis te hebben gewerkt, is ze onderzoek gaan doen aan de Faculteit Farmaceutische Wetenschappen in Utrecht. In 2006 is ze gepromoveerd in de psychofarmacologie met als titel van haar proefschrift: *Predisposed to Anxiety: Involvement of 5-HT1A and GABAA receptors*. Daarna heeft ze als regulatory affairs manager kennis opgedaan van de farmaceutische industrie bij een grote generieke geneesmiddelenfabrikant. Ook heeft ze gewerkt als programmasecretaris bij ZonMW, de Nederlandse Organisatie voor Gezondheidsonderzoek en Zorginnovatie, op de onderwerpen Alternatieven voor Dierproeven en Systeembioïologie. Sinds december 2008 werkt zij als projectleider bij QANU.

drs. M.M. (Melissa) Frederik

Melissa Frederik (1979) hield zich al tijdens haar studie Geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam bezig met onderwijsbeleid en -kwaliteit. Na het behalen van haar doctoraalexamen ging ze bij de Faculteit der Geesteswetenschappen aan de slag als beleidsmedewerker Onderwijs. Vanaf 1 oktober 2010 is zij vanuit deze faculteit gedetacheerd geweest als projectleider bij QANU.

drs. M. (Trees) Graas

Trees Graas (1981) heeft Geschiedenis gestudeerd aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Na het behalen van haar doctoraalexamen in de Nieuwste Geschiedenis, heeft zij gewerkt als studietoelichting aan de Faculteit der Letteren van de Vrije Universiteit Amsterdam, en als teammanager van een curriculumproject aan diezelfde faculteit. Tevens was zij betrokken bij een aantal kleinschalige onderzoeksprojecten. Vervolgens is zij een aantal jaren studietoelichting en onderwijscoördinator geweest aan de faculteiten Wijsbegeerte en Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit Amsterdam. Sinds november 2010 is zij projectleider bij QANU.

drs. D. (Daan) de Lange

Daan de Lange (1982) studeerde Geschiedenis en Journalistiek aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Na het behalen van zijn Research Master deed hij ervaring op als tekstschrijver van onder andere lesmateriaal voor het voortgezet onderwijs. In 2009 kwam hij in dienst van de faculteiten Wijsbegeerte en Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit. Daar werkte hij onder meer als studietoelichting voor Religie en Levensbeschouwing. Sinds november 2011 is hij als projectleider in dienst bij QANU.

drs. S. (Sietze) Looijenga

Sietze Looijenga (1963) heeft Nederlandse Taal- en Letterkunde gestudeerd aan de Rijksuniversiteit Groningen. Na zijn afstuderen heeft hij verschillende functies vervuld aan diezelfde universiteit: hij was Onderzoeker in Opleiding, studieadviseur, secretaris-subbeheerder aan de Faculteit der Letteren en coördinator van de onderzoeksschool Behavioural and Cognitive Neurosciences. In 1999 verruilde hij Groningen voor Berlijn, waar hij aan de Freie Universität Berlin, Duitsland, werkte als manager van het Thematic Network Project in the Area of Languages, een door de Europese Commissie gefinancierd project waaraan rond de 100 universiteiten en hogescholen uit heel Europa bijdroegen. Van eind 2001 tot begin 2003 werkte hij als ICT-verantwoordelijke voor het Talencentrum van de Universiteit Gent, België. In 2003 keerde hij terug naar Nederland. In maart 2003 trad hij in dienst van de VSNU als projectleider Kwaliteitszorg. Van januari tot november 2008 werkte hij als adviseur onderwijs bij de Directie Onderwijs en Onderzoek van de Universiteit Utrecht. In november 2008 keerde hij terug naar QANU. Sinds april 2010 is hij naast projectleider ook plaatsvervangend directeur van QANU.

drs. L.C. (Linda) te Marvelde

Linda te Marvelde (1976) heeft Engelse Taal- en Letterkunde gestudeerd aan de Universiteit van Amsterdam. Na het behalen van haar doctoraalexamen heeft zij verschillende functies bij de Universiteit van Amsterdam vervuld. Ze was o.a. projectmedewerker bij de samenwerkingsorganisatie UvA-HvA (universiteit-hogeschool) en beleidsmedewerker bij de afdeling Academische Zaken. In 2007 verliet zij de universitaire wereld om projectleider te worden bij het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. In juni 2010 is zij teruggekeerd naar het veld van het hoger onderwijs als projectleider bij QANU.

Dr. F. (Floor) Meijer

Floor Meijer (1978) heeft Geschiedenis gestudeerd aan de Universiteit van Amsterdam. Na het behalen van haar doctoraalexamen in de Nieuwe Geschiedenis, deed ze aan die zelfde universiteit promotieonderzoek. In februari 2010 promoveerde ze op een studie naar het maatschappelijk engagement van de 19e eeuwse Amsterdamse vrijmetselarij. Aansluitend heeft ze verschillende functies vervuld bij de Faculteit Geesteswetenschappen van de UvA. Ze was o.a. werkgroepdocent, promovendoördinator en onderwijscoördinator bij twee onderzoeksscholen op het gebied van de geesteswetenschappen. Sinds oktober 2011 is Floor Meijer als projectleider in dienst bij QANU.

dr. N.L.C. (Natalie) Stevens

Natalie Stevens (1977) heeft aan de Universiteit Leiden Griekse en Latijnse Taal en Cultuur gestudeerd. Aan deze universiteit vervulde zij tevens een student-assistentschap bij de Faculteit der Archeologie. Na het behalen van haar doctoraal examen werkte zij enige tijd als leraar klassieke talen aan het Gymnasium Felisenum in Velsen-Zuid. Vervolgens is zij aan de Universiteit van Amsterdam gepromoveerd in de Geesteswetenschappen op een nieuwe, archeologische, macro- en microkosmische analyse van Etruskische goden, heiligdommen en culten. Zij werkte tot mei 2011 als projectleider voor QANU.

N.M. (Nikki) Verseput MSc

Nikki Verseput (1985) is in 2009 afgestudeerd aan de Faculteit Gedragwetenschappen van de Universiteit Twente. Zij heeft daar de bacheloropleiding Educational Design, Management and Media en de masteropleiding Educational Science Technology gevolgd. Zij is afgestudeerd bij de vakgroep Curriculumontwerp & Onderwijsinnovatie met een ontwerpgericht onderzoek naar kwaliteitszorg. Naast haar studie heeft zij op verschillende terreinen onderwijskundig werk verricht, waaronder het schrijven van een adviesrapport over de implementatie van een elektronische leeromgeving, het ontwikkelen van module coaching, en het in kaart brengen van evaluatiemethoden voor competentiegericht onderwijs. Daarnaast heeft zij in 2010 gewerkt als student-assistent bij de vakgroep Curriculum & Onderwijsinnovatie van de Universiteit Twente. Sinds 2010 is zij als projectleider werkzaam bij QANU.

Freelance projectleiders:

mw. drs. T. (Titia) Buising
dhr. drs. R.G.T. (Ronald) Duzijn
mw. dr. W. (Willemijn) van Gastel
mw. drs. L. (Linda) van der Grijsparde

Freelance ondersteuning secretariaat:

mw. M. (Marika) Kruijt

Bijlage 3: Samenstelling onderwijs- en onderzoeksvisitatiecommissies

Deze bijlage bevat een overzicht van de samenstelling van de visitatiecommissies die in 2011 hun werkzaamheden hebben afgerond.

Onderwijsvisitaties:

Bestuurskunde

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. C. (Christoph) Reichard, emeritus hoogleraar Public Management, Universität Potsdam (DE), voorzitter tijdens de bezoeken aan de Universiteit Leiden, de Radboud Universiteit Nijmegen, de Vrije Universiteit Amsterdam and de Universiteit Twente;
- Prof. dr. J.J. (Jaap) Boonstra, hoogleraar Organizational Change and Learning aan de Universiteit van Amsterdam, hoogleraar Organizational Dynamics aan de Esade Business School in Barcelona (ES), voorzitter tijdens het bezoek aan de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. J.A. (Hans) de Bruijn, hoogleraar Public Administration aan de Technische Universiteit Delft, voorzitter tijdens het bezoek aan de Universiteit van Tilburg;
- Prof. dr. H. (Harald) Sætren, hoogleraar Administration and Organization Theory, Universitetet i Bergen (NO), voorzitter tijdens het bezoek aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, lid tijdens het bezoek aan de Vrije Universiteit Amsterdam;
- Prof. dr. J. (Juraj) Nemeç, hoogleraar Public Finance, Univerzita Mateja Bela (SK), voor de bezoeken aan de Universiteit Utrecht, de Universiteit van Tilburg, de Universiteit Leiden, de Radboud Universiteit Nijmegen en de Erasmus Universiteit Rotterdam;
- Prof. dr. J. (John) Loughlin, hoogleraar European Politics aan Cardiff University (UK), vanaf 1 oktober 2010 Fellow en Affiliate Lecturer in Politics aan St Edmund's College, Cambridge University (UK), voor de bezoeken aan de Universiteit Utrecht en de Universiteit van Tilburg;
- Prof. dr. T. (Tony) Bovaird, hoogleraar Public Management and Policy, University of Birmingham (UK), voor de bezoeken aan de Universiteit Leiden en de Radboud Universiteit Nijmegen;
- Prof. dr. M. (Michael) Hill, emeritus hoogleraar Social Policy, University of Newcastle upon Tyne (UK), en visiting professor aan Queen Mary College, University of London (UK), voor de bezoeken aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, de Vrije Universiteit Amsterdam en de Universiteit Twente;
- Prof. dr. M. (Mirko) Vintar, hoogleraar Informatics in public administration and e-government, Univerza v Ljubljani (SI), voor het bezoek aan de Universiteit Twente;
- Mr. drs. A.J. (Arthur) Modderkolk, voormalig directeur van de Provincie Noord-Brabant, voormalig secretaris van De Open Ankh stichting, voor de bezoeken aan de Universiteit Utrecht University, de Radboud Universiteit Nijmegen en de Universiteit Twente;
- Dr. A.A.M. (Louis) Meuleman, secretaris/directeur van de Raad voor Ruimtelijk Milieu- en Natuuronderzoek (RMNO), voor de bezoeken aan de Universiteit van Tilburg en de Universiteit Leiden;
- Dr. C.J.M. (Kees) Breed, secretaris van de Raad voor het openbaar bestuur en de Raad voor de financiële verhoudingen, vor het bezoek aan de Erasmus Universiteit Rotterdam;
- Drs. H. (Henk) Nijhof, voorzitter GroenLinks, voor het bezoek aan de Vrije Universiteit Amsterdam;

- T. (Tom) Degen, student Bestuurskunde aan de Universiteit Leiden, voor de bezoeken aan de Universiteit Utrecht, de Universiteit van Tilburg, de Erasmus Universiteit Rotterdam en de Vrije Universiteit Amsterdam;
- J. (Janneke) van der Heijden, student Bestuurskunde aan de Universiteit van Tilburg, voor de bezoeken aan de Universiteit Leiden, de Radboud Universiteit Nijmegen en de Universiteit Twente;
- Drs. S. Looijenga (secretaris);
- Drs. L.C. te Marvelde (secretaris);
- Drs. R.L. van Brakel (secretaris);
- Drs J. van Zwieten (secretaris);
- Drs. R.L. Prenen (secretaris).

Development Studies

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. R. (Ruerd) Ruben (voorzitter), professor of Development Studies, Radboud University Nijmegen, and Director Policy and Operations Evaluation Department, Ministry of Foreign Affairs, The Hague;
- Prof. dr. ir. G.E. (Georg) Frerks, professor of Conflict Prevention and Conflict Management, Utrecht University, and professor of Disaster Studies, Wageningen University;
- Dr. F. (Frank) de Zwart, assistant professor and director of international programmes, Institute of Public Administration, Leiden University;
- Dr. J. (Joy) Clancy, associate professor of Technology Transfer, University of Twente;
- N. (Nadine) van Dijk, BSc student Development Sociology, Radboud University Nijmegen;
- Drs. S. Looijenga (secretaris).

Elektrotechniek

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. ir. B.L.R. (Bart) De Moor (voorzitter), hoogleraar ESAT-SCD, Katholieke Universiteit Leuven, Vice-rector International Policy Katholieke Universiteit Leuven, België.
- L. (Leon) van Barschot, Technische Universiteit Eindhoven, studentlid;
- Prof. dr. ir. J.H. (Jan) Blom, emeritus hoogleraar Elektrische Energietechniek, Technische Universiteit Eindhoven;
- Prof. dr. ir. G. (Georges) Gielen, hoogleraar Ingenieurswetenschappen, KU Leuven, hoofd afdeling MICAS, Katholieke Universiteit Leuven, België;
- Dr. ir. W.T.C. (Wilbert) van Luenen, Director Electronic Development, ASML, Veldhoven;
- D.S. (Daniël) van Schoot, Universiteit Twente, studentlid;
- Prof. dr. A. (Anne) van Streun, emeritus hoogleraar Didactiek Bètawetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen;
- Dr. N.L.C. Stevens (secretaris);
- Dr. B.M. van Balen (secretaris).

Embedded Systems

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. Peter Marwedel (voorzitter), professor in Embedded Systems at TU Dortmund, Germany.
- Dr. L. (Leon) Stok; vice President of IBM's Electronic Design Automation group;
- Prof.dr.ir. D. (Dirk) Stroobandt; professor in Hardware and Embedded Systems at Ghent University, Belgium;
- Prof. dr. G. (Bert) Zwaneveld; hoogleraar professionalisering van onderwijsgevendend, in het bijzonder in het wiskundeonderwijs en het informaticaonderwijs, Ruud de Moor Centrum van de Open Universiteit;
- G.H. (Giso) Dal BSc; master student Informatics at Leiden University;
- Drs. W. van Gastel (secretaris);
- Drs. M.M. Frederik (secretaris);
- Dr. M.J.V. Van Bogaert (secretaris).

Executive Master of Finance and Control

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. J. van der Meer-Kooistra (voorzitter), emeritus hoogleraar Financieel Management, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. J.G. Kuijl RA, hoogleraar Bedrijfseconomie, Universiteit Leiden;
- Prof. dr. ir. R. Slagmulder, docent Accounting and Control, Vlerick Leuven Gent Management School;
- Drs. M.G. Goedhart RC, onafhankelijk consultant;
- Drs. J.C. Lobbezoo RA, adviseur en commissaris TMC Eindhoven en FEI Inc. Portland USA;
- Drs. H.J. Spee RC, student EMFC Nyenrode Business University;
- Drs. A.J.A. van Dongen, student EMFC VU Amsterdam;
- Dr. N.L.C. Stevens (secretaris).

International Development Studies, Universiteit van Maastricht

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. L. de la Rive Box (voorzitter), retired Rector of the International Institute of Social Studies;
- Prof. dr. E. J. de Kadt, Emeritus Professor in the Department of Cultural Anthropology, Utrecht University;
- Dr. J. Clancy, Reader (Associate Professor) in Development Studies, University of Twente;
- Dr. J. Walenkamp, lector International Cooperation, The Hague University for Applied Sciences;
- N. van Dijk, student of the bachelor's programme Development Sociology, Radboud University;
- N.M. Verseput MSc (secretaris).

International Relations and Diplomacy, Universiteit Leiden

De leden van de commissie waren:

- Prof. Ole Elgström (voorzitter), Professor of Political Science and Vice Dean of the Faculty of Social Science at Lund University (Sweden) ;
- Prof. Kristian Skrede Gleditsch, Professor at the Department of Government at the University of Essex (UK).;
- Prof. Arild Saether, Professor and Chair of the School of Management at the Faculty of Economics and Social Sciences, University of Agden (Norway);
- Marije van Beek BSc, student member;
- Dr. B.M. van Balen (secretaris).

Klinische Gezondheidswetenschappen, Universiteit Utrecht

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. L. Vanhees (voorzitter), gewoon hoogleraar Bewegings- en Revalidatiewetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven;
- Prof. dr. G.I.J.M. Kempen, hoogleraar Sociale Gerontologie, Universiteit Maastricht;
- Prof. dr. T.W.J. Janssen, bijzonder hoogleraar Revalidatieonderzoek, Vrije Universiteit Amsterdam;
- Dr. W.J.M. Scholte Op Reimer, lector en opleidingsmanager Verpleegkunde, Amsterdam School of Health Professions;
- S. Dörenkamp, student van de bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Universiteit Maastricht;
- N.M. Verseput MSc (secretaris).

Philosophy of Science, Technology and Society, Universiteit Twente

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. ir. G.H. (Gerard) de Vries (voorzitter), professor of Philosophy of Science, University of Amsterdam;
- Prof.dr. H. (Hub) Zwart, professor Philosophy of Natural Sciences, Radboud University Nijmegen;
- Prof.dr. M.(Michiel) Korthals, professor of Applied Philosophy, Wageningen University;
- Prof.dr. E. (Erik) Myin, professor of Philosophy, University of Antwerp, Belgium;
- L.(Liesbeth) Bener MA, recently graduated masterstudent Philosophy, University of Amsterdam;
- Dr. B.M. van Balen (secretaris).

Public Health, Universiteit Maastricht

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. P.A.H. (Peter) van Lieshout (voorzitter), Professor of Theory of Care at Utrecht University;

- Prof. dr. J.J. (Johan) Polder, professor in Health Economics at Tilburg University;
- Prof. dr. K. (Koos) van der Velden, professor Public health and deputy Head department of primary and community care at the Radboud University Nijmegen Medical Centre;
- Prof. dr. L. (Lea) Maes, professor in the Department of Public Health, Faculty of Medical and Health Sciences, University of Ghent;
- Dr. M. (Marinus) Verhagen, head of education for the bachelor's and pre-master's programmes in Human Resource Studies;
- Ms. C.Q. (Carlijn) Wentink Bsc, student Public Health and Society at Wageningen University;
- N.M. Verseput MSc (secretaris)

Rechtsgeleerdheid

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. J.W. (Jaap) Zwemmer (voorzitter), emeritus hoogleraar Belastingrecht, Universiteit van Amsterdam.
- Dr. mr. M.J.A.M. (Margreet) Ahsmann, vice president/opleidingscoördinator sector civiel recht rechtbank Rotterdam;
- I.M. (Inge) Beulen LL.B., student Ma Nederlands Recht, Radboud Universiteit Nijmegen;
- I.C.M. (Irene) de Boer LL.M., student Ma Sociaal Recht, Universiteit van Tilburg;
- prof. mr. J.E. (Jenneke) Bosch-Boesjes, Dean University of Groningen Honours College, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. C.M. (Kees) Cappon, bijzonder hoogleraar Geschiedenis van het Notariaat, Universiteit van Amsterdam;
- Dr. H.J.M. (Diana) Dolmans, onderwijskundige en UHD, Universiteit Maastricht;
- Dr. E. (Eric) Driessen, Universitair Docent bij de Capgroep Onderwijs-ontwikkeling & -onderzoek, Faculteit Health Medicine and Life sciences, Universiteit Maastricht;
- Prof. dr. C. (Cees) Flinterman, honorair hoogleraar rechten van de mens, Maastricht University;
- Prof.dr. R.M.G.E. (René) Foqué, Hoogleraar rechtsfilosofie en rechtstheorie, Katholieke Universiteit Leuven, België;
- Prof. mr. A.A. (Stijn) Franken, hoogleraar straf(proces)recht, Universiteit Utrecht;
- Prof. mr. N. (Niels) Frenk, bijzonder hoogleraar Aansprakelijkheid en verzekeringsrecht, Vrije Universiteit;
- Mr. H.F.M. (Hans) Hofhuis, coördinerend vice-president van de rechtbank 's-Gravenhage;
- M.V. (Misja) Leikin LL.B., student Ma Privaatrecht, Vrije Universiteit
- E.J.H. (Eric) Poorthuis, BA, LL.B., student masteropleiding Civiel recht, Universiteit Leiden;
- Prof. mr. J.G.J. (Jac) Rinkes, hoogleraar Privaatrecht, Open Universiteit Nederland te Heerlen; bijzonder hoogleraar Europees Consumentenrecht, Maastricht University;
- Prof. dr. J.W.F. (Jan) van Tartwijk, hoogleraar Toegepaste onderwijskunde, Universiteit Utrecht;
- Drs. M.M. Frederik (secretaris);
- Drs. T. Buising (secretaris);
- Drs. R.I.R. Duzijn (secretaris);
- Drs. L. van der Grijspaarde (secretaris);
- Drs. M. Graas (secretaris).

Risicomanagement, Universiteit Twente

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. ir. A.C. (Aarnout) Brombacher (voorzitter), Hoogleraar Kwaliteit en Betrouwbaarheid, Technische Universiteit Eindhoven;
- Prof. dr. ir. J.E. (Joan) van Aken, emeritus hoogleraar Organisatiekunde, Technische Universiteit Eindhoven;
- E. (Ed) Mallens B.Sc., B.Ba, CRM., secretary general van PRIMO Europe;
- Prof. dr. ir. H.J. (Hans) Pasman, research professor for the Mary Kay O'Connor Safety Process Center, Texas A&M University, USA;
- Dr. A.A. (Diana) Vinke, Medewerker onderwijsontwikkeling, Technische Universiteit Eindhoven;
- Drs. M. (Roos) van der Poel, alumna Executive Master Enterprise Risk Management;
- Drs. M.M. Frederik (secretaris).

Sustainable Energy Technology, 3TU

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. H.C. (Henk) Moll (voorzitter), professor in natural resources for sustainable production and consumption, Rijksuniversiteit Groningen;
- Dr. A. (Ad) van Dommelen, researcher at the IVM (Instituut voor Milieuvraagstukken), VU Amsterdam;
- Prof. dr. ir. J. (Johan) Driesen, associate professor in Energy Systems at the ELECTA division, KU Leuven;
- Prof. dr. ir. L.P.B.M. (Leon) Janssen (em.), professor of Transport Phenomena, Rijksuniversiteit Groningen;
- J.W. (Jan-Willem) Slaa MSc, student member, graduate of the IVEM programme, Rijksuniversiteit Groningen;
- Dr. M.J.V. Van Bogaert (secretaris).

Technical Medicine, Universiteit Twente

- Prof.dr.ir. P. (Paul) Suetens (voorzitter), hoogleraar Medical Imaging and Image Processing, Katholieke Universiteit Leuven, België;
- Prof.dr. M. (Mathias) Prokop, hoogleraar Radiologie, UMC St Radboud/Radboud Universiteit Nijmegen;
- Prof.dr. T.M. (Thomas) van Gulik, hoogleraar Experimentele Chirurgie, AMC/Universiteit van Amsterdam;
- Dr. W.N.G.M. (Willem) de Laat, Managing Director, Top Institute Pharma, Leiden/Netherlands en Managing Director of the Life Sciences & Health Innovation Program;
- C. (Christian) von Kriegenberg, student Geneeskunde, Erasmus Universiteit Rotterdam;
- Drs. L. te Marvelde (secretaris).

Technische Innovatiewetenschappen, Technische Universiteit Eindhoven

De leden van de commissie waren:

- Dr A. (Arie) Rip (voorzitter), professor emeritus of Philosophy of Science and Technology, University of Twente;
- Dr B. (Bernhard) Boukamp, associate professor emeritus of Inorganic Material Science, University of Twente;
- Dr C. (Cees) Terlouw, lecturer of Intake and Junction Management, University of Applied Sciences Saxion;
- Dr A.T.H. (Ad) Pruyn, professor of Marketing Communication and Consumer Behaviour, University of Twente
- P. (Pepijn) Veling, Master's student in Science and Innovation Management, Utrecht University;
- Dr. B.M. van Balen (secretaris).

Onderzoeksbeoordelingen:

Sanquin Donor Studies

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. Frits R. Rosendaal, Leiden University Medical Center (voorzitter);
- Prof. Charles Abraham, Peninsula College of Medicine & Dentistry, University of Exeter, UK;
- Drs. Roel D. Bennink (secretaris).

Evaluatie Kenniscentrum IEP (HRO)

De leden van de commissie waren:

- Prof. Philippe Lataire, Vrije Universiteit Brussel (voorzitter);
- Dr. Niko Roorda, senior consultant duurzame ontwikkeling en maatschappelijk verantwoord ondernemen;
- Prof. Otto Friebel, Van Gansewinkel Sustainable Business Engineering;
- Ing. Inge F. Oskam, Hogeschool van Amsterdam;
- Dr. Marianne Donker, chief Science Officer Gemeente Rotterdam en Hoogleraar Volksgezondheidsbeleid Erasmus MC;
- Dr. Barbara M. van Balen (externe secretaris).

Technology, Management, Policy and Industrial Engineering

De leden van de commissie waren:

- Prof. Arthur Ringeling, Erasmus University Rotterdam (voorzitter);
- Prof. Gunnar Eliasson, Kungl Tekniska Högskolan (Royal Institute of Technology), Stockholm;
- Prof. Kingsley E. Haynes, George Mason University, Fairfax, USA;

- Prof. Michael Howlett, Simon Fraser University, Department of Political Science, Burnaby, Canada;
- Prof. Deborah G. Johnson, University of Virginia, Charlottesville, VA , USA;
- Prof. Stefan Klein, Westfälische Wilhelms-Universität, Münster, Germany;
- Prof. Nico Vandaele, Catholic University Leuven-Kortrijk, Leuven, Belgium;
- Dr. Barbara M. van Balen (secretaris).

Institute for Innovation and Governance Studies (UIPS)

De leden van de commissie waren:

- Prof. Douwe D. Breimer, Leiden University (voorzitter);
- Prof. Ralph A. Bradshaw, University of California, San Francisco;
- Prof. Stephen J.W. Evans, University of London, London School of Hygiene & Tropical Medicine;
- Prof. Alexander T. Florence, University of London, Centre for Drug Delivery Research;
- Prof. George F. Koob, The Scripps Research Institute, La Jolla;
- Prof. Adam Nelson, Astbury Centre for Structural Molecular Biology, University of Leeds;
- Drs. Roel D. Bennink (secretaris).

Industrial Design Engineering

De leden van de commissie waren:

- André Rotte, director Design Initiatief (Chair);
- Hans Dirken, emeritus professor TU Delft;
- Sidney Fels, University of British Columbia, Vancouver, Canada;
- Simon Fraser, Victoria University Wellington, New Zealand;
- Chris McMahon, University of Bath, UK;
- Michael Tovey, Coventry University, UK;
- Surya Vanka, Microsoft, USA;
- Drs. Roel D. Bennink (voorzitter).

Astronomy

De leden van de commissie waren:

- Prof. F.H. Shu (chair), University of California, San Diego, USA (voorzitter);
- Prof. R.D. Blandford, Stanford University, USA;
- Prof. R.C. Kennicutt, University of Cambridge, UK;
- Prof. H.-W. Rix, Max Planck Institut für Astronomie, Heidelberg, Germany;
- Prof. A.I. Sargent, California Institute of Technology, Pasadena, USA;
- Prof. R.A. Sunyaev, Max Planck Institut für Astrophysik, Garching, Germany;
- Drs. Roel D. Bennink (secretaris);
- Dr. Barbara M. van Balen (secretaris);
- Nikki M. Verseput MSc. (secretaris).

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

3TU	Federatie van technische universiteiten in Nederland
CDFD	College Deskundigheid Financiële Dienstverlening
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie
QANU	Quality Assurance Netherlands Universities
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
SWOV	Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid
VBI	Visiterende en beoordelende instantie
VSNU	Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten
DVM	Doctor of Veterinary Medicine